

**ULKOMINISTERIÖN
KEHYSEHDOTUS
2023 - 2026
Tammikuu 2022**

**Ulkoministeriö
Utrikesministeriet**

SISÄLTÖ

Toimintaympäristö ja hallinnonalan tavoitteet.....	3
Toimintaympäristö	4
Hallinnonalan tavoitteet 2023 - 2026	5
Suunnittelukauden määrärahat ja henkilöstökehyykset.....	6
Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	8
12.24.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot.....	8
12.24.99 Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	8
Ulkoasiainhallinto	9
24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (smr 2 v)	9
24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (smr 3 v)	13
24.01.21 Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (smr 2 v).....	14
24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (a).....	14
24.01.74 Talonrakennukset (smr 3 v).....	14
Kriisinhallinta	15
24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (a)	16
24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (k)	17
24.10.66 Rauhanvälitys (k)	17
Kansainvälinen kehitysyhteistyö	18
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (smr 3 v)	19
24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (smr 2 v)	20
24.30.88 Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (smr 3 v).....	20
24.30.89 Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö (smr 3 v)	21
Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	22
24.90.23 Etyj-puheenjohtajuus (smr 2 v)	22
24.90.50 Eräät valtionavut (k)	23
24.90.51 Hädänalaisten avustaminen (a).....	24
24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (smr 2 v).....	24
24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (smr 3 v).....	24
24.90.87 Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (smr 3 v)	26
24.90.95 Kurssivaihtelut (a)	26

- LIITTEET:
1. Ulkoasiainhallinnon suunnittelukauden 2023 - 2026 tulot ja määrärahatarve
  2. Ulkoasiainhallinnon investointihankkeet
  3. Asiamuutoslomake

Kehysehdotus perustuu pääministeri Marinin hallitusohjelmaan ja toimintaa ohjaaviin valtioneuvoston selontekoihin ja linjauksiin. Näiden pohjalta on hallinnonalalle määritelty suunnittelukauden 2023 - 2026 hallinnonalan vaikuttavuus- ja tulostavoitteet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja voimavarojen kohdentamista.

Ministeriön linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä kestävänsä kehityksen toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Ulkoministeriö noudattaa kaikessa toiminnassaan seuraavia arvolauseita:

- **Työskentelemme Suomen ja paremman maailman puolesta.** Edistämme Suomen ja suomalaisten turvallisuutta, menestymistä ja hyvinvointia. Rakennamme oikeudenmukaista ja kestäväää maailmaa.
- **Etsimme uusia näkökulmia.** Maailma muuttuu - niin mekin. Uskallamme kyseenalaistaa ja kokeilemme rohkeasti. Kehitymme jatkuvasti ja keskitymme olennaiseen.
- **Löydämme ratkaisut yhdessä.** Keskustelemme avoimesti toistemme näkemyksiä arvostaen. Jaamme tietoa ja osaamistamme ja luomme kumppanuuksia. Suomalaiset ratkaisut auttavat koko maailmaa.
- **Saamme erilaisuudesta voimaa.** On rikkaus, että tulemme monenlaisista taustoista ja teemme erilaisia tehtäviä. Jokaisen työpanos on tärkeä, ja kaikkia tarvitaan onnistumiseen. Yhdessä olemme enemmän.

Toimintaympäristö ja hallinnonalan tavoitteet

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan peruslinja on vakaa ja ennustettava. Se perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, yhteistoimintaan ja vaikuttamiseen Euroopan unionissa (EU) sekä sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään ja kansainväliseen oikeuteen nojaavaan monenkeskiseen yhteistyöhön.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämäärä on vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa, turvata valtion itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, vahvistaa Suomen turvallisuutta ja hyvinvointia sekä ylläpitää yhteiskunnan toimivuutta.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan arvopohjassa keskeistä on ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian, rauhan, vapauden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen kaikessa kansainvälisessä toiminnassa. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on ihmisoikeusperustaista, mikä tarkoittaa ihmisoikeusvaikutusten arviointia kaikessa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa toiminnassa.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikallaan Suomi tuottaa turvallisuutta, vastaa globaaleihin haasteisiin ja toimii turvallisen ja oikeudenmukaisen maailman puolesta tarkastellen turvallisuutta laajasta näkökulmasta. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan keinoin vahvistetaan myös sisäistä turvallisuutta. Suomi osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskuntien kehittämiseksi. Tavoitteena on vakaampi, ennakoitavampi ja turvallisempi maailma. Suomi edistää avoimen ja sääntöpohjaisen kansainväliseen kauppajärjestelmän kehittämistä tavoitteena Maailman kauppajärjestö WTO:n toimintakyvyn säilyttäminen ja uudistaminen. Suomi tukee yritysten kansainvälistymistä ja integroitumista kansainväliseen kauppaan.

Ulkoasiainhallinto palvelee koko valtionhallintoa, kansalaisia, yrityksiä, järjestöjä, mediaa ja muita yhteistyökumppaneita. Ulkoasiainhallinnon toiminta nojaa kattavaan edustustoverkkoon. Muuttuva ympäristö vaatii ulkoasiainhallinnolta ennakointia, seurantaa, analyysiä, viestintää ja resurssien joustavaa käyttöä. Ulkoasiainhallinnon keskeiset vaikuttamisen välineet ovat tehokas kahden- ja monenvälinen diplomatia eri tasoilla sekä tuloksellinen viestintä. Ulkoasiainhallinto hyödyntää toiminnassaan enenevästi digitaalisia ratkaisuja.

Suomi toimii Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajana vuonna 2022, Barentsin euroarktisen neuvoston (BEAC) puheenjohtajana vuosina 2021 - 2023, Itämeren maiden neuvoston (CBSS) vuosina 2024 - 2025, Etyj-puheenjohtajana vuonna 2025 ja Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajana vuonna 2026. Lisäksi Suomi toimii YK:n ihmisoikeusneuvostossa vuosina 2022 - 2024 ja on ehdolla YK:n turvallisuusneuvostoon kaudelle 2029 - 2030.

Toimintaympäristö

Globaalit haasteet, kuten ilmastonmuutos, pandemiat ja teknologisen kehityksen murros, vaikuttavat toimintaympäristöömme itsenäisinä ilmiöinä kärjistäen jo aiemmin tunnistettujen kehityskulkujen vaikutusta. Suurvaltojen keskinäiset suhteet ovat muuttuneet nopeasti, mikä on vaikeuttanut merkittävästi yhteistyötä sääntöpohjaisessa kansainvälisessä järjestelmässä ja heikentänyt osaltaan myös Suomen ja Euroopan lähialueiden turvallisuutta. Pariisin ilmastopuolitus ja kestävä kehityksen tavoitteet määrittelevä Agenda2030 antavat perusteet lähivuosien kansainväliselle yhteistyölle ja Suomen toiminnalle.

Euroopan unioni on Suomen ulkosuhteiden tärkein viitekehys ja vaikutuskanava sekä turvallisuusyhteisö. Kiinan nousu globaaliksi toimijaksi on muuttanut suurvaltadynamiikkaa. Sen keskiössä on Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kilpailu globaalista johtoasemasta, mikä vaikuttaa valtioiden suhteisiin maailmanlaajuisesti ja pakottaa muut valtiot ja toimijat, kuten EU:n, pohtimaan asemoitumistaan uudessa poliittisessa, taloudellisessa ja ideologisessa kilpailussa. Afganistanin tilanne ja sen seurannaisvaikutukset tulevat pysymään kansainvälisen yhteisön asialistalla. Afrikan merkitys EU:n naapurina ja strategisena kumppanina kasvaa ja yhteistyötä on jatkettava. Kehittyvät maat ovat merkittävä osa kansainvälistä ratkaisua kestävä kehityksen saavuttamiseksi. Lähi-idän vakauden edistäminen säilyy kansainvälisen politiikan keskiössä ja suoraan Eurooppaan vaikuttavana tekijänä.

Venäjä hakee merkittävämpää asemaa pyrkien vaikuttamaan Euroopan turvallisuusrakenteisiin. Euroopan itäisen naapuruston kehitys vaatii yhä tiiviimpää seurantaa. Arktisen alueen geopolitiittinen, ympäristöllinen ja taloudellinen merkitys kasvaa. Laaja-alainen pohjoismainen yhteistyö on epävakaassa kansainvälisessä toimintaympäristössä yhä tärkeämpää.

Kansainväliset yhteistyörakenteet ml. YK-järjestelmä kärsivät erilaisista vastakkainasetteluista. Sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden puolustaminen ja kehittäminen uusia tarpeita vastaaviksi on vaikeampaa. Nouseva protektionismi, kasvanut epäluottamus globaaleihin tuotantoketjuihin ja ylipäättään kriittinen suhtautuminen monenväliseen kauppapolitiikkaan haastavat kansainvälistä kauppajärjestelmää ja Maailman kauppajärjestön (WTO) toimintaa myös pandemian jälkimainingeissa. Kilpailukyvyyn säilyttämiseksi EU:n tulee kyetä puuttumaan nykyistä paremmin erilaisiin markkinavääristymiin.

Covid-19-pandemia vaikeuttaa Agenda2030:n toimeenpanoa, aiheuttaa epävakautta, heikentää demokratiakehitystä ja nostaa humanitaarisen avun tarpeen ennätyskorkealle. Pandemian myötä eriarvoisuus lisääntyy ja hauraat valtiot ovat entistä hauraampia. Pandemian

laukaisema maailmanlaajuinen taloustaantuma asettaa vaikeita haasteita myös kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle ja tekee toimintaympäristöstä entistä hauraamman. Samalla pandemian jälkeinen elpymisrahoitus, kuten EU:n elpymisväline, tarjoaa myös uusia mahdollisuuksia aiempaa kestävämmän kehityksen tukemiselle ja kaupallistaloudelliselle yhteistyölle. Pandemia on merkittävästi rajoittanut kansainvälistä kanssakäymistä ja vaikuttaa diplomatian politiikkasäältoihin ja toimintaedellytyksiin. Pandemian johdosta asetettuja rajoituksia on myös useissa valtioissa kohdistettu diplomaattikuntaan diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen vastaisesti johtaen edustustojen työskentelyn hankaloitumiseen.

Hallinnonalan tavoitteet 2023 - 2026

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Ulkoasiainhallinto

- edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia
- edistää Agenda2030:n toimeenpanoa ja toimii ilmastonmuutoksen torjumiseksi
- edistää sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää
- työskentelee ihmisoikeuksien, tasa-arvon, demokratian ja oikeusvaltiokehityksen vahvistamiseksi
- edistää Suomen kasvua tukevia avoimia taloussuhteita ja tukee suomalaisyritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan ja arvoketjuihin
- palvelee.

Hallitusohjelman pohjalta hallinnonalalle on asetettu suunnittelukaudelle 2023 - 2026 tulostavoitteet, jotka tukevat edellä esitettyjä yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita.

Tulostavoitteet 2023 - 2026

- Vahvistamme Suomen kansainvälistä asemaa ja turvallisuutta muuttuvassa maailmanpoliittisessa tilanteessa. Tavoitteena on yhtenäinen, vahva ja toimintakykyinen EU, jolla on kyky ratkaista globaaleja haasteita ml. pandemiatilanteen jälkihoito
- Tuemme johdonmukaisesti monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää ja yhteistyötä sekä toimimme kansainvälisen oikeuden, demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien, vahvistamiseksi. Toimeenpanemme Suomen jäsenyyttä YK:n ihmisoikeusneuvostossa v. 2022 - 2024
- Toteutamme tavoitteellista ilmastoulkopolitiikkaa ja tuemme ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista kaikessa toiminnassamme. Ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta tarkastellaan kokonaisuutena
- Toteutamme ihmisoikeusperustaista kehityspolitiikkaa, joka poistaa köyhyyttä ja vähentää eriarvoisuutta
- Vaikutamme EU:n kauppasuhteiden kehittämiseen ja kauppasopimusten toimeenpanoon sekä edistämme Suomen vientiä ja suomalaisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksia talouskasvun ja työllisyyden tukemiseksi. Vahvistamme edelleen Team Finland -toimijoiden yhteistyötä ja resursointia
- Tunnistamme Covid-19 -pandemian jälkeiset ensivaiheen markkinoiden avautumiset ja kysynnät ja käynnistämme nopeasti vienninedistämistoimet sekä kehitämme virtuaalisen vienninedistämisen työkaluja tukemaan vientiponnisteluja

- Edistämme Euroopan vakautta ja rauhaa vahvistamalla Ety-järjestöä eurooppalaisena turvallisuusfoorumina. Suomen Etyj-puheenjohtajuuskaudella vuonna 2025, ml. troikka-kausi vuosina 2024 ja 2026, edistämme vuoropuhelua, läpinäkyvyyttä ja luottamuksen lisäämistä Etyjin osallistujavaltioiden kesken.
- Syvennämme ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä Ruotsin kanssa ja lisäämme Norjan kanssa tehtävää yhteistyötä. Edistämme Itämeren ja arktisen alueen vakautta. Vaikutamme Euroopan itäisen naapuruston kehitykseen ja vakauteen. Jatkamme ja kehitämme kumppanuuteen perustuvaa Nato-yhteistyötä
- Osallistumme konfliktien ennaltaehkäisyyn ja rauhanvälitykseen ja -rakennukseen sekä kansainväliseen kriisinhallintaan. Edistämme kansainvälistä yhteistyötä monipuolistuviin turvallisuusuhkiin varautumisessa ml. uusien teknologioiden kehitykseen liittyvät turvallisuusuhat, hybridi- ja kybervaikuttaminen ja terrorismin torjunta. Toimimme kansainvälisen asevalvontajärjestelmän vahvistamiseksi
- Vahvistamme edelleen suhteita Yhdysvaltoihin. Ylläpidämme tiiviitä ja toimivia suhteita Kiinaan ja Venäjään EU:n yhteisten politiikkalinjausten puitteissa. Tiivistämme suhteita Aasian nouseviin talouksiin. Monipuolistamme ja syvennämme suhteita Afrikkaan Suomen Afrikka-strategian pohjalta.

Sisäiset ja ulkoiset palvelut

- Tarkastelemme edustustoverkon resursointia. Tavoitteena on vahvistaa edustustoverkkoa toiminnan kannalta kriittisissä kohteissa
- Vahvistamme vastuullamme olevien maahantuloasioiden käsittelyä ministeriössä ja edustustoissa, erityisesti liittyen työperäiseen maahanmuuttoon
- Kasvatamme Suomen vaikuttavuutta ja suomalaisen osaamisen kiinnostavuutta suunnitelmallisella maakuvatyoöllä.

Suunnittelukauden määrärahat ja henkilöstökehukset

Valtioneuvosto päätti 12.5.2021 osana julkisen talouden suunnitelmaa hallinnonaloja koskevista valtiontalouden menokehyksistä vuosille 2022 - 2025. Ministeriö on sisällyttänyt kehusehdotuksensa perussuunnitelmatasoon vuosille 2023 - 2026 valtioneuvoston päätöksen mukaisen menokehyspäätöksen, vuoden 2022 talousarvion sekä valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoituksen. Liitteissä on esitetty momenttikohtaiset määrärahatarpeet suunnittelukaudella. Perussuunnitelmasta poikkeava määrärahatarve on ulkoasiainhallinnon tehtävien pohjalta arvioitu ja erikseen perusteltu tässä asiakirjassa.

Kehyksen nostamisen yhteydessä keuhällä 2021 hallitus päätti menojen uudelleen- kohdennuksista, jossa eräitä kehysmenoja alennetaan pysyvästi 370 milj. eurolla vuodesta 2023 alkaen. Ulkoministeriön hallinnonalalle osoitettiin 35 milj. euron pysyvä vuotuinen säästövelvoite vuodesta 2023 alkaen. Tämä säästövelvoite kohdennetaan tässä kehusehdotuksessa kokonaisuudessaan kehitysyhteistyömäärärahoihin momentille 24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö. Ulkoministeriön toimintamenoissa on otettu huomioon kehyspäätöksen mukainen uudelleenkohdennus, 2 180 000 euroa, vuodesta 2023 alkaen.

Ministeriön suunnittelukauden määrärahatarpeissa korostuu Suomen Etyj-puheenjohtajuus vuonna 2025, edustustoverkon toimintakyvyn turvaaminen, kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja korjausvajeen vähentäminen, rauhanvälitys sekä kehitysyhteistyömäärärahojen tason

säilyttäminen. Kehyskauden loppupuolelle kohdistuu myös Suomen YK:n turvallisuus-neuvostokampanja Suomen neuvostojäsenyydelle 2029 - 2030.

Covid-19 -pandemian vaikutukset

Covid-19 -pandemia on vaikeuttanut ulkoministeriön toimintaa myös vuonna 2021. Tässä kehusehdotuksessa on lähdetty olettamasta, että ministeriön ja edustustojen normaali toiminta käynnistyisi viimeistään vuoden 2022 syyspuolella. Monien toteuttavien hankkeiden ja toimenpiteiden kustannusarviot tarkentuvat 2022 ja 2023 aikana Covid-19 -pandemiatilanteen selkiytyttyä. Ulkoministeriön siirtyvät erät kasvoivat edelleen vuonna 2021 Covid-19 -pandemian aiheuttaman toiminnan väliaikaisen hidastumisen johdosta ja niiden arvioidaan kasvavan hieman myös vuonna 2022. Vuodesta 2023 lähtien siirtyvät erät lähtevät laskemaan erityisesti ulkomaan edustuksessa pandemian aikana syntyneen korjausvajeen kattamisesta ja matkustuksen elpymisestä johtuen sekä kehyskaudella ajoittuvien puheenjohtajuuksien ja kansainvälisten kokousten johdosta.

Kehyskaudella Suomi toimii Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajana vuonna 2022, Barentsin euroarktisen neuvoston (BEAC) puheenjohtajana vuosina 2021 - 2023 ja Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) puheenjohtajana vuosina 2024 - 2025 sekä Etyj-puheenjohtajan vuonna 2025. Suomi isännöi myös Etelämanner-sopimuksen konsultatiivikokouksen vuonna 2023. Ministeriö palaa näiltä osin tarvittaessa määrärahatarpeisiinsa myös seuraavien talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä.

Osaston 12 tulot ja pääluokan 24 määrärahatarve suunnittelukaudella ovat seuraavat:

Osasto 12	2023	2024	2025	2026
Peruslaskelma	38 936 000	39 017 000	38 954 000	38 919 000
Kehusehdotus	38 936 000	39 017 000	38 954 000	38 919 000
Kehusehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	-	-	-	-

Pääluokka 24	2023	2024	2025	2026
Peruslaskelma	1 297 662 000	1 317 552 000	1 352 420 000	1 396 413 000
Kehusehdotus	1 411 645 000	1 450 958 000	1 500 061 000	1 539 610 000
Kehusehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	113 983 000	133 406 000	147 641 000	143 197 000

Hallinnonalan henkilöstökehukset:

HTV/vuosi*	2022	2023	2024	2025	2026
Edustustoverkko; lähetetty henkilöstö	606	613	598	586	586
Edustustoverkko; paikalta palkatut	946	946	946	946	946
Edustustoverkko yhteensä	1 552	1 559	1 544	1 532	1 532
Ministeriö	887	885	874	870	869
Yhteensä	2 439	2 444	2 418	2 402	2 401

*ei sisällä Etyj-puheenjohtajuuden vaatimia henkilöstölisäyksiä

Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

12.24.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.01.20	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	1 005 000	1 014 000	1 023 000	1 023 000
Kiinteistöjen vuokrantarkistukset				9 000
Peruslaskelma yhteensä	1 005 000	1 014 000	1 023 000	1 032 000

Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt siirtyivät ulkoministeriön omistajahallintaan 1.1.2017. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Instituuttikiinteistöjen ylläpito- ja korjausmenot on budjetoitu momentille 24.01.20.

12.24.99 Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Viisumien käsittelymaksuista saatavien tulojen on tässä kehusehdotuksessa arvioitu olevan 34 215 000 euroa edellisen kehyspäättöksen mukaisesti. Ulkoministeriö seuraa viisumikysynnän kehitystä ja korjaa tarvittaessa tuloarviota vuosittaisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä ottaen huomioon Covid-19 -pandemian vaikutukset viisumikysyntään, viisumisäännösten mukaisen mahdollisuuden viisivuotisiin monikertaviisumeihin ja näiden vaikutuksen erityisesti viisumikysyntään Venäjällä.

Kehusehdotuksessa on otettu huomioon myös YK:lta sotilaallisen kriisinhallinnan palkkausmenoista saatavat korvaukset ja kurssitoiminnasta saatavat tulot, noin 2,2 milj. euroa/vuosi, momentin 24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot kehusehdotuksen mukaisesti sekä muut tulot, 1,5 milj. euroa/vuosi.

Tulojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

12.24.99	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	37 887 000	37 942 000	37 887 000	37 887 000
Sotilaallisen kriisinhallinnan palkkausmenokorvaukset	44 000	61 000	44 000	61 000
YK:lta ja kurssitoiminnan tulot				
Peruslaskelma yhteensä	37 931 000	38 003 000	37 931 000	37 948 000

Ulkoasiainhallinto

24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (smr 2 v)

Toimintamenojen perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää valtioneuvoston kehyspäätöstä 12.5.2021, vuoden 2022 talousarviota ja EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusta Virtual Finland -hankkeeseen. Kehysehdotuksessa on otettu huomioon valtioneuvoston kehyspäätöksen mukainen uudelleenkohdennus matkustusmenoista 2 180 000 euroa vuodesta 2023 alkaen. Ulkoministeriö haluaa kuitenkin tässä yhteydessä muistuttaa, että osallistuminen kansainvälisiin kokouksiin sekä tapaamiset ulkovaltojen ja kansainvälisten organisaatioiden edustajien kanssa ovat oleellinen osa kansainvälistä diplomatiikkaa ja Suomen etujen ajamista eikä näitä voida korvata virtuaalisilla kohtaamisilla ilman että ulkoministeriön työ ei oleellisesti vaikeutuisi.

Ulkoasiainhallinnon tietojärjestelmä- ja perustietotekniikka- ja tietotekniset infrastruktuurihankkeet löytyvät valtionhallinnon hankerekisterisovelluksesta.

Toimintamenojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.01.01	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäätös	243 808 000	237 322 000	237 322 000	237 322 000
Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha, siirto mom. 24.01.21 (TA2021, TA2022)	1 155 000	1 155 000	1 155 000	1 155 000
Rauhanvälitystehtävät (2 htv), siirto mom. 24.10.66 (TA2022)	150 000	150 000	150 000	150 000
Edustustoverkon vahvistaminen, pysyvät menot (TA2022)	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
WIE eat IAEA-hallintoneuvostojäsenyys, siirto mom. 32.01.01 (TA2022)	117 000	79 000		
EUE eat ympäristö- ja ilmastoasiat, siirto mom. 35.01.01 (TA2022)	220 000	220 000	220 000	220 000
Tietoturvan ja tietosuojan parantaminen kriittisillä toimialoilla (1 htv) (TA2022)	43 000	43 000	43 000	43 000
Oleskelulupaprosessien resurssien määräaikainen kasvattaminen (TA2022)	1 235 000			
GEN eat terveysala, siirto mom. 33.01.01 (TA2022)	294 000			
Kehitysyhteistyön finanssisijoitus- ja kehityspolitiikan asiantuntijat (2 htv), siirto mom. 24.30.66 (TA2022)	230 000	230 000	230 000	230 000
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) puheenjohtajan suomalaisen erityisedustajan palkkaus- ja muut menot, siirto mom. 24.10.21 (TA2022)	237 000	237 000		
PEK elintarvikeasiantuntija, siirto mom. 30.20.47	300 000	300 000	300 000	
Virtual Finland -hanke (RFF)	3 500 000	2 500 000		
Peruslaskelma yhteensä	252 289 000	243 236 000	240 420 000	240 120 000

Kehittämisehdotukset

24.01.01	2022	2023	2024	2025
Peruslaskelma	252 289 000	243 236 000	240 420 000	240 120 000
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) puheenjohtajuus vuonna 2025	992 000	1 542 000	1 542 000	981 000
EU-tason yhteensopivat tietojärjestelmät (EU Interoperability)	1 300 000	1 300 000		
Kehysehdotus yhteensä	254 581 000	246 078 000	241 962 000	241 101 000

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) puheenjohtajuus vuonna 2025; vakinaisen henkilöstön menot

Suomi on valittu marraskuussa 2021 Etyjiin puheenjohtajaksi vuonna 2025.

Puheenjohtajuuskauden menojen kattamiseksi esitetään vuoden 2008 puheenjohtajuuden tavoin perustettavaksi momentti 24.90.23 Etyj-puheenjohtajuus, jolle keskitetään puheenjohtajuudesta aiheutuvat menot, pl. vakinaisen henkilöstön henkilöstömenot. Jälkimmäisiä ei voida talousarviosäädösten johdosta maksaa perustettavalta momentilta.

Puheenjohtajuuden hoitamiseksi perustetaan ulkoministeriöön erillinen puheenjohtajuussihteeristö sekä vahvistetaan Suomen suurlähetystä Wienissä. Puheenjohtajuuteen ja troikkakauteen valmistautumiseksi Suomen Etyj-puheenjohtajuussihteeristön tulee aloittaa jo vuonna 2023 ja myös Wienin suurlähetystön vahvistaminen pitää aloittaa syksyllä 2023. Sekä sihteeristön että suurlähetystön resursseja vahvistetaan vielä vuonna 2024 siten, että täysi vahvuus saavutetaan syksyllä 2024.

Vakinaisen henkilöstön henkilöstömenot, yhteensä 5 057 000 euroa, esitetään momentin 24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot kehittämisehdotuksena. Puheenjohtajuuskauden hoitamiseksi ulkoministeriö aikaistaa diplomaatti- ja hallintouralaisten rekrytointia siten, että puheenjohtajuuden hoitamiseksi tarvittava diplomaatti- ja hallintouran henkilöstö on mahdollista osoittaa puheenjohtajuustehtäviin vuosien 2023 ja 2024 aikana. Vastaavasti korvaavaa rekrytoinnin määrää vähennetään kehyskauden loppupuolella.

Edellisen perusteella esittää momentin 24.01.01 määrärahoja korotettavaksi 992 000 euroa vuonna 2023, 1 542 000 euroa vuosina 2024 ja 2025 ja 981 000 euroa vuonna 2026.

EU-tason yhteensopivat tietojärjestelmät (EU Interoperability)

Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi jäsenvaltioiden viranomaisilla on oltava mahdollisuus käyttää EU-tietojärjestelmiin tallennettua tietoa tehokkaasti. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EU) 2019/817 ja 2019/818 on luotu sisäiseen turvallisuuteen, rajaturvallisuuteen ja muuttoliikkeen hallintaan liittyvien EU-tason tietojärjestelmien yhteentoimivuutta (EU Interoperability) säätelevä viitekehys. Näitä tietojärjestelmiä ovat EU:n viisumitieto-järjestelmä (VIS), turvapaikanhakijoiden sormenjälkitietojärjestelmä (Eurodac) ja Schengenin tietojärjestelmä (SIS) sekä uudet järjestelmät; rajanylitystietojärjestelmä (Entry/Exit System, EES), Euroopan matkustustieto ja -lupajärjestelmä (ETIAS) sekä keskitetty järjestelmä niiden jäsenvaltioiden tunnistamiseksi, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN). Järjestelmät ovat toisiaan täydentäviä ja - lukuun ottamatta Schengenin tietojärjestelmää (SIS) - ne koskevat ainoastaan kolmansien maiden kansalaisia.

Asetukset tulivat voimaan kesäkuussa 2019. Kokonaisuuteen liittyvät myös kutakin EU:n laajuista tietojärjestelmää (EES, ETIAS, SIS, VIS, Eurodac, ECRIS-TCN) tai niiden muuttamista koskevat asetusehdotukset, joissa säännellään tarkemmin toiminnallisia muutoksia kuhunkin järjestelmään. Yhteentoimivuuteen liittyvät tietojärjestelmätoiminnallisuudet rakennetaan vaiheittain vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) toimesta vuoteen 2024 mennessä.

Yhteensopivat tietojärjestelmät vaativat järjestelmäkehitystä myös ulkoministeriön siihen kytkeytyvän kansallisen viisumijärjestelmän ja konesalipalvelujen osalta. Ulkoministeriö tarjoaa näiden osalta palveluja myös muille viisumiviranomaisille. Vuosina 2022 - 2024 VIS-uudistuksen EU Interoperabilitysta johtuvista muutostöiden ja niiden vaatimien henkilöstötarpeiden, 4 - 5 henkilötöyvuotta, kokonaiskustannukset ovat noin 1,3 milj. euroa vuosi.

Edellisen perusteella esittää momentin 24.01.01 määrärahoja korotettavaksi 1 300 000 euroa/vuosi vuosina 2023 - 2024.

Viisumin digitaalinen leima

Euroopan komissio on todennut EU-maiden myöntämien viisumeiden turvallisuuden vaarantuneen. Jäsenvaltioissa on havaittu lukuisia viisumeiden väärennystapauksia. Tämän vuoksi Euroopan komissio valmisteli komission täytäntöönpanopäätöksen C(2020) 2672 final, jonka tarkoituksena on parantaa viisumin teknisiä turvaominaisuuksia siten, että viisumiin sisällytetään digitaalinen leima, jolla varmennetaan viisumiin tallennettujen tietojen muuttumattomuus. Digitaalinen leima on suojattu sähköisellä allekirjoituksella. Digi- ja väestötietoviraston luoma sähköiseen allekirjoittamiseen käytettävä varmenne varmentaa viisumiin tallennettujen tietojen muuttumattomuuden. Digitaalisessa leimassa on käytettävä Data Matrix -viivakoodisymboliikkaa eli niin sanottua 2D-viivakoodia.

Komission täytäntöönpanopäätöksen mukainen digitaalinen leima on sisällytettävä kaikkiin Suomen myöntämiin viisumeihin. Komission täytäntöönpanopäätöksen 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on otettava digitaalinen leima käyttöön viisumeissa viimeistään kahden vuoden kuluttua täytäntöönpanopäätöksen tiedoksiantamisesta eli viimeistään 30.4.2022. Kyseistä päivää seuraavien kuuden kuukauden siirtymäkauden aikana jäsenvaltiot saavat kuitenkin myöntää viisumeita sekä digitaalisella leimalla varustettuna, että ilman sitä.

Ulkoministeriössä on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamiseksi ja se on lähetty lausuntokierrokselle. Lausuntokierros on käynnissä 18.1.2022 saakka. Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin viisumin turvaominaisuuksista ja siitä, että Digi- ja väestötietovirasto loisi viisumin digitaalisen leiman varmenteen.

Digitaalisen leiman lisääminen viisumiin mahdollistaisi sen, että rajavalvonnassa voitaisiin verrata viisuminhaltijan viisumissa olevia tallennettuja tietoja digitaalisessa leimassa oleviin tietoihin ja pystyttäisiin varmistamaan viisumin aitous ja tietojen muuttumattomuus. Erityisesti tällä olisi vaikutusta silloin, kun viisumi tarkistetaan varsinaisen rajavalvontapaikan ulkopuolella partioitehtävissä.

Digitaalisen leiman kustannukset katetaan ensisijaisesti ulkoministeriön toimintamäärärahoista. Ulkomaalaislain muutoksen ollessa vielä lausuntokierroksella ei

kustannuksia ole vielä otettu huomioon tässä kehusehdotuksessa vaan lisärahoituksen tarvetta arvioidaan tulevien talousarvioehdotusten ja kehusehdotusten valmistelussa. Alla on kuitenkin esitetty alustava hahmotelma kustannuksista:

- Pitkäaikaisten viisumien (ns. kansallinen D-viisumi) määrään vuonna 2023 ja sen jälkeen vaikuttaa pitkälti se, miten pitkäaikaisen viisumin käyttötarkoitusta ja henkilöryhmiä tulevaisuudessa mahdollisesti laajennetaan ja myös se, miten koronapandemia vaikuttaa rajaliikenteeseen. Tämän vuoksi varmentamisen piiriin kuuluvien pitkäaikaisten viisumien määrää jatkossa on vaikea arvioida tässä vaiheessa.
- Lyhytaikaisten viisumien määrään vuonna 2023 ja sen jälkeen vaikuttaa myös osaltaan se, miten koronapandemian vaikuttaa rajaliikenteeseen. Suuntaa antavasti voidaan kuitenkin arvioida, että lyhytaikaisia viisumeita tultaisiin jatkossa myöntämään noin miljoona vuosittain. Arvio perustuu vuoden 2018 ja 2019 tilastoihin myönnettyistä viisumeista. Suomi myönsi lyhytaikaisia viisumeita vuonna 2018 yhteensä 768 978 kappaletta, vuonna 2019 yhteensä 895 679 kappaletta ja vuonna 2020 yhteensä 152 543 kappaletta. Vuonna 2020 myönnettyjen viisumeiden määrään on vaikuttanut merkittävästi koronapandemia. Mikäli edellä arvioitu lyhytaikaisten viisumeiden määrä osoittautuu oikeaksi, vuosittaiseksi kustannukseksi lyhytaikaisten viisumeiden varmenteiden osalta olisi noin 1,2 miljoona euroa Digi- ja väestötietoviraston esittämän hinnoittelun pohjalta. Arvio on kuitenkin suuntaa antava ja siihen sisältyy paljon epävarmuustekijöitä.

Toiminnan tulot

Ulkoministeriön hallinnonalan maksustrategiassa vuodelta 2005 on linjattu hallinnonalan maksullisuus- ja maksuttomuusperusteet sekä ja hinnoitteluperusteet. Maksustrategiassa on selkeytetty viranomaistoiminnan ja maksullisuuden ja maksuttomuuden rajanvetoa sekä ulkopuolisen rahoituksen perusteita. Maksustrategian sekä valtion maksuperustelain ja -asetuksen yleisten periaatteiden pohjalta ulkoministeriö on 1.9.2020 lukien vahvistanut uuden maksuasetuksen.

Toimintamäärärahaan nettoutetut tulot vuosina 2018 - 2026 (milj. euroa):

milj. euroa	2018	2019	2020	2021 ennuste	2022 arvio	2023	2024	2025	2026
24.01.01	12,9	13,5	10,8	15,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0

Covid-19 -pandemia vaikutti vuonna 2020 myös erityisesti edustustoista saataviin maksullisen toiminnan tuottoihin. Vuoden 2021 osalta tulojen ennustetaan kuitenkin nousevan 15,0 milj. euroon, mikä on 1,5 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa arvioitiin. Vuonna 2022 tuloja kertynee 14,0 milj. euroa, mikä on hieman enemmän kuin 2022 talousarviossa arvioitiin. Tulojen arvioidaan vuosina 2023 - 2026 pysyvän vuoden 2022 tasolla: maksullisen toiminnan tuotot (julkisoikeudelliset suoritteet) 8,0 milj. euroa, muut suoritteet 5,0 milj. euroa ja muut tulot 1,1 milj. euroa. Tulokertymässä on otettu huomioon EU:lta saatavat yhteisrahoitteisen toiminnan tulot sekä puolustusvoimilta saatavat yhteistoiminnan kustannusten korvaukset.

Siirtyvät erät

Toimintamenojen (24.01.01), siirtyneen määrärahan, käytettävissä olevan määrärahan ja seuraavalle vuodelle siirtyvän määrärahan määrä on esitetty alla olevassa taulukossa ministeriön kehusehdotuksen mukaisina. Taulukosta ilmenee määrärahan käyttö vuosina 2018 - 2020, arvio vuosien 2021 ja 2022 määrärahan käytöstä sekä arvio vuosien 2023 - 2026 määrärahatarpeesta.

Ulkoministeriön siirtyvä erä kasvoi edelleen vuonna 2021 Covid-19 -pandemian aiheuttaman toiminnan väliaikaisen hidastumisen johdosta. Arvion mukaan ministeriön ja edustustojen normaali toiminta käynnistyisi aikaisintaan vuoden 2022 syyspuolella. Vuodesta 2023 lähtien siirtyvät erät lähtevät laskemaan erityisesti ulkomaan edustuksessa pandemian aikana syntyneen korjausvajeen kattamisesta ja matkustuksen elpymisestä johtuen sekä kehyskaudella ajoittuvien puheenjohtajuuksien ja kansainvälisten kokousten johdosta. Ministeriö palaa tältä osin määrärahatarpeisiinsa seuraavien talousarvioiden ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä.

milj. euroa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
24.01.01	222,6	225,3	239,7	251,7	262,4	254,6	246,1	242,0	241,1
siirtynyt	27,4	28,2	20,4	32,9	50,4	53,7	44,3	30,8	21,8
käytettävissä	250,0	253,5	260,1	284,6	312,8	308,2	290,4	272,8	262,9
siirto seur. vuodelle	28,2	20,4	32,9	50,4	53,7	44,3	30,8	21,8	11,9
käyttö	221,8	233,1	227,2	234,2	259,1	263,9	259,6	251,0	250,9

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 254 581 000 euroa vuonna 2023, 246 078 000 euroa vuonna 2024, 241 962 000 euroa vuonna 2025 ja 241 101 000 euroa vuonna 2026.

24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (smr 3 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.01.20	2023	2024	2025	2026
VN kehyspääätös	1 005 000	1 014 000	1 023 000	1 023 000
Kiinteistöjen vuokrantarkistukset				9 000
Peruslaskelma yhteensä	1 005 000	1 014 000	1 023 000	1 032 000

Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt siirtyvät ulkoministeriön omistajahallintaan 1.1.2017. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloinen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Momentin määrärahaa käytetään ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenoihin sekä näiden kiinteistöjen rakennus- ja korjaushankkeisiin. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöistä saatavat vuokratulot on budjetoitu momentille 12.24.20.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 6,6 milj. euroa. Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikuttaa erityisesti Covid-19 -pandemian vaikutus Villa Lanten peruskorjaukseen.

24.01.21 Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (smr 2 v)

Momentin määrärahat on siirretty momentille 24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot vuosien 2021 ja 2022 talousarvioiden mukaisesti.

24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.01.29	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	14 220 000	14 220 000	14 220 000	14 220 000
Peruslaskelma yhteensä	14 220 000	14 220 000	14 220 000	14 220 000

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kehitys yhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.01.74 Talonrakennukset (smr 3 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.01.74	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Peruslaskelma yhteensä	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeisiin sekä myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen. Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Momentin määrärahat on sidottu vuoden 2017 tilinpäätöksen tase-arvoon siten, että ne vastaavat noin 5 % tasearvosta. Ministeriön vuosien 2021 - 2029 investointisuunnitelma perustuu hallinnonalan uuteen kiinteistöstrategiaan ja tämän kehysehdotuksen mukaiseen määrärahatasoon. Ulkoministeriö lähtee siitä, että määrärahatasoa tulee voida tarkastella seuraavan hallituskauden alussa sekä eräiden perusparannushankkeiden osalta niiden hanke- ja toteuttamissuunnitelmien valmistuttua.

Covid-19 -pandemian vaikutukset

Covid-19 -pandemia vaikeuttaa edelleen merkittävästi ulkoministeriön ulkomailla sijaitsevien kiinteistöjen peruskorjaushankkeiden läpivientiä. On selvää, että eräät suunnittelu- ja toteutusvaiheessa olevat merkittävät peruskorjaushankkeet tulevat viivästymään. Tämä

vaikuttaa niiden kustannusarvioihin ja toteuttamissuunnitelmiin sekä voi vaikeuttaa niille talousarvioissa osoitettujen määrärahojen käyttöä.

Momentilta toteuttavien hankkeiden kustannusarviot tarkentuvat toteuttamissuunnitelmien edetessä vuoden 2022 aikana Covid-19 -pandemiatilanteen selkiydyttyä. Ulkoministeriö varaa mahdollisuuden palata tarvittaessa näihin hankkeisiin vuosittaisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä, ml. nykykehityksen ylittävät määrärahatarpeet.

Myytävät kiinteistöt

Kehyskaudella selvitetään edelleen useiden virka-asuntojen ja kanslioiden myyntimahdollisuuksia sellaisissa tapauksissa, joissa tilat eivät enää palvele tarkoitustaan. Nämä tuodaan talousarviokäsittelyyn tapauskohtaisesti. Yllättävät toimitilojen vaihtotarpeet eri kohteissa ovat erittäin todennäköisiä muun muassa terveydellisistä (sisäilmaongelmat) ja turvallisuudesta johtuvista syistä.

Kiinteistöjen myyntien yhteydessä tulee käsitellä myös uuden kiinteistön rahoitus (osto/vuokraus) ja ottaa se huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla ulkoasiainhallinnon määrärahoissa. Ulkoministeriö palaa kiinteistöjen myynteihin vuotuisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 määrärahaa arvioidaan siirtyvän noin 25,4 milj. euroa. Määräraha siirtyy käynnissä oleviin kiinteistöhankeisiin sidottuna. Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikuttaa erityisesti Covid-19 -pandemia.

Kriisinhallinta

Hallitusohjelman mukaisesti konfliktinesto, rauhanvälitys ja -rakennus ovat Suomen ulkopoliittikan vahvistuva painopiste. Suomi pitää yllä ja kehittää valmiuksiaan osallistua kansainvälisiin siviili- ja sotilaallisen kriisinhallinnan tehtäviin yhdessä muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa. Osallistuminen palvelee niin vastuunkantoa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä kuin Suomen oman suorituskyvyn ja valmiuksien kehittämistä.

Muuttuvat kansainväliset tilanteet ja tarpeet, kuten uudet konfliktit tai uudet kriisinhallintaoperaatiot, merkitsevät sitä, että Suomen pitää säännöllisesti arvioida osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan. Tämä koskee niin mahdollisiin uusiin operaatioihin osallistumista kuin myös olemassa olevien osallistumispäätösten jatkamista. Harkinta tehdään aina operaatiokohtaisesti; uusia konflikteja ei voida ennustaa eikä ottaa huomioon kehysuunnittelussa.

24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (a)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.10.20	2023	2024	2025	2026
VN kehyspääätös	53 080 000	53 080 000	53 080 000	53 080 000
Peruslaskelma yhteensä	53 080 000	53 080 000	53 080 000	53 080 000

Momentin määrärahaa saa käyttää sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen, kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin, kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen, sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu, taloudellisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen ja kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääosa momentin määrärahoista siirretään puolustusvoimien käyttöön. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot budjetoidaan puolustusministeriön pääluokkaan momentille 27.30.20.

YK:n maksamat palkkausmenokorvaukset on budjetoitu momentille 12.24.99.

Operaatiokohtainen erittely peruslaskelmatason mukaisesti:

Momentti 24.10.20	2023	2024	2025	2026
04. Kosovon kriisinhallintaoperaation menot, 21 sotilasta	2 078 000	2 078 000	2 078 000	2 078 000
05. Yhteiset menot	8 971 000	11 360 000	9 651 000	10 530 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	9 448 000	7 839 000	9 548 000	8 669 000
11. EU:n Somalian koulutusoperaation menot, 12 sotilasta	1 351 000	1 351 000	1 351 000	1 351 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot, 200 sotilasta	16 803 000	16 803 000	16 803 000	16 803 000
15. EU:n Malin koulutusoperaation menot, 20 sotilasta	2 388 000	2 388 000	2 388 000	2 388 000
16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA), 10 sotilasta	1 194 000	1 194 000	1 194 000	1 194 000
18. Irakin koulutusoperaation menot, 75 sotilasta	7 502 000	7 502 000	7 502 000	7 502 000
23. Naton Irakin koulutusoperaation menot, 5 sotilasta	1 039 000	1 039 000	1 039 000	1 039 000
24. EUNAVFOR MED Irini-operaation menot, 10 sotilasta	1 526 000	1 526 000	1 526 000	1 526 000
25. EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot	780 000			
Yhteensä	53 080 000	53 080 000	53 080 000	53 080 000

Määrärahaa saa käyttää sellaisen rauhavälitystoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu, rauhavälitystä tukeviin kahdenvälisiin ja monenkeskisiin hankkeisiin, kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen, rauhavälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin ja rauhavälitystoimintaan liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Kehittämisehdotus

24.10.66	2023	2024	2025	2026
Peruslaskelma	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
Riittävän rahoituksen varmistaminen rauhavälitykseen	2 650 000	2 650 000	3 150 000	3 150 000
Kehysehdotus yhteensä	4 500 000	4 500 000	5 000 000	5 000 000

Hallitusohjelman mukaisesti konfliktinesto, rauhavälitys ja -rakennus ovat Suomen ulkopoliittikan vahvistuvia painopisteitä. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko toteaa Suomen edistävän rauhaa ja vakautta konfliktineston, rauhavälityksen ja rauhanrakennuksen kautta ja hyödyntävän tässä työssä koko rauhavälityskapasiteettiaan, jota vahvistetaan edelleen. Hallitus on ohjelmaneuvottelujensa yhteydessä edellyttänyt, että rauhavälityksen määrärahojen käytöstä tehdään vaikuttavuusarviointi ennen seuraavien vaalien jälkeisen hallituksen muodostamista. Tämä arviointi aloitetaan vuoden 2022 kuluessa.

Rauhavälitys on osa kokonaisvaltaista kriisinhallintaa. Suomi edistää rauhavälitysteemaa aktiivisesti ja johdonmukaisesti. Määrärahoilla tuetaan rauhavälitykseen liittyviä vuoropuheluprosesseja, edistetään käynnissä olevien konfliktien ratkaisemista (ml. alueellisten ja paikallisten toimijoiden kautta) sekä vahvistetaan rauhavälitystoimintaa ja rauhavälityskapasiteettia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Nouseva rahoitus antaa Suomelle mahdollisuuden yhtäältä toimeenpanna hallitusohjelman sekä ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteon linjauksia ja toisaalta vastata niihin myönteisiin odotuksiin joita toimintaan kohdistuu. Riittävän rahoituksen varmistaminen rauhavälitykseen turvaa lupaavasti alkaneen sektorin ja yhden hallituksen ulkopoliittisen prioriteetin kehittämisen. On tärkeää, että ketterän ja tarvittaessa kokeilevan toiminnan mahdollistava rahoitus turvataan myös jatkossa eivätkä rauhavälitysmäärärahat merkittävästi putoa vuoden 2022 jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 4 500 000 euroa vuosina 2023 ja 2024 sekä 5 000 000 euroa vuosina 2025 ja 2026.

Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Ulkoministeriön kehusehdotus pohjautuu valtioneuvoston vuoden 2021 kehyspäätökseen. Kehyspäätöksessä ulkoministeriön hallinnonalalle osoitettiin 35 milj. euron säästövelvoite vuodesta 2023 alkaen. Säästöt kohdennetaan tässä kehusehdotuksessa kehitysyhteistyöhön.

Hallitusohjelman pidemmän aikavälin tavoitteena on kehitysrahoituksen nostaminen YK:n tavoitteiden mukaiseen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta (BKTL). Tässä kehusehdotuksessa

lähdetään kehitysyhteistyön tason varmistamisesta siten, että kehitysrahoitus pysyy vuosina 2023 - 2026 vuonna 2021 saavutetulla 0,5 prosentin BKTL-tasolla. Tämän varmistamiseksi esitetään momentin 24.30.89 Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö määrärahoihin merkittävää korotusta. Momentin määrärahaa on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote ja se on kehityksen ulkopuolinen.

Kehysehdotuksen mukainen julkisen kehitysavun osuus

Luvut milj. euroa	2023	2024	2025	2026
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö	695,641	722,389	758,155	800,748
Muu ODA	677,639	695,241	703,035	707,295
ODA yhteensä	1 373,28	1 417,63	1 461,19	1 508,04
BKTL-osuus %	0,5000 %	0,5000 %	0,5000 %	0,5000 %
BKTL (VM:n ennuste joulukuu 2021) v. 2026 laskettu vuosien 2022-2025 ka. BKTL-osuuden kasvulla n. 3,2 %	274 656	283 526	292 238	301 609

24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.30.66	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	695 871 000	722 619 000	758 385 000	758 385 000
Kehitysyhteistyön finanssisijoitus- ja kehityspolitiikan asiantuntijat (2 htv), siirto mom. 24.01.01 (TAE2022)	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
BKTL-tason säilyttäminen vuoden 2025 tasolla (0,4545 %)				42 593 000
<i>Valtuus</i>	<i>460 795 000</i>	<i>460 795 000</i>	<i>460 795 000</i>	<i>460 795 000</i>
Peruslaskelma yhteensä	695 641 000	722 389 000	758 155 000	800 748 000

Vuoden 2026 määrärahataso

Ulkoministeriö lähtee kehysehdotuksessaan siitä, että vuoden 2026 varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahoilla säilytetään julkisen kehitysyhteistyön vuoden 2025 BKTL-taso. Näin laskettuna vuoden 2026 varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahojen tulee olla 800 748 000 euroa, jotta arvion mukaan saavutetaan kehyspäättöksen mukainen vuoden 2025 BKTL-osuus, joka on 0,4545 %. Vuoden 2026 määrärahoissa on otettu huomioon hallinnonalalle osoitettu 35 milj. euron säästövelvoite.

Myöntö- ja sopimusvaltuudet

Kehitysyhteistyössä valtuuksien käytöllä parannetaan rahoituksen ennakoitavuutta, ja vähennetään hallinnollista työtä monivuotisten päätösten avulla. Tässä kehysehdotuksessa varsinaisen kehitysyhteistyön valtuuksista ja voimassa olevista päätöksistä aiheutuvista menoista jää vuotuisen määräraha-kehukseen riittävä vähintään 20 % sitomattomien määrärahojen osuus. Vuotuinen sitomisaste ei nouse yli 80 prosentin. Valtuusesitys ei

myöskään linjaa tulevien vuosien käyttösuunnitelmakohtaista jakoa, vaan se pohjautuu arvioon tämän hetkisestä tarpeesta.

Edellisen perusteella myöntö- ja sopimusvaltuuksia arvioidaan tarvittavan 460 795 000 euroa vuodessa vuosina 2023 - 2026.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 172 milj. euroa. Siirtyvistä eristä arvioidaan olevan varainmyöntöpäätöksillä sidottua noin 122 milj. euroa (sitomatonta noin 50 milj. euroa).

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 695 641 000 euroa vuonna 2023, 722 389 000 euroa vuonna 2024, 758 155 000 euroa vuonna 2025 ja 800 748 000 euroa vuonna 2026. Momentille esitetään 460 795 000 euron vuotuisia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuosille 2023 - 2026.

24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (smr 2 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.30.67	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäätös	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Peruslaskelma yhteensä	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville demokratia- ja oikeusvaltiokehitystä edistävillä toimijoilla.

Määrärahasta myönnettävä valtionavustus voi kattaa avustuksen kohteena olevasta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti. Määrärahasta on tarkoitus myöntää valtionavustusta Demo Finlandille, joka on suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö ja edistää moniarvoista demokratiakehitystä. Lisäksi määrärahasta on tarkoitus myöntää valtionavustusta Helsingin yliopiston yhteyteen perustetulle Oikeusvaltiokeskukselle.

24.30.88 Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.30.88	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäätös	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Peruslaskelma yhteensä	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.30.89 Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.30.89	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäätös	129 730 000	129 730 000	129 730 000	129 730 000
Peruslaskelma yhteensä	129 730 000	129 730 000	129 730 000	129 730 000

Momentin nimi Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset on muutettu vastaamaan paremmin toiminnan sisältöä: Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö.

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainainstrumentteihin osana Suomen kehitysyhteistyötä. Määrärahaa on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Kehittämisehdotus

24.30.89	2023	2024	2025	2026
Peruslaskelma	129 730 000	129 730 000	129 730 000	129 730 000
Kehitysyhteistyön tason turvaaminen BKTL-tasolle 0,50 %	107 472 000	125 074 000	132 868 000	137 128 000
Kehysehdotus yhteensä	237 202 000	254 804 00	262 598 000	266 858 000

Kehysehdotuksessa lähdetään kehitysyhteistyön tason varmistamisesta siten, että kehitysrahoitus pysyy vuosina 2023 - 2026 vuonna 2021 saavutetulla 0,5 prosentin BKTL-tasolla. Tämän varmistamiseksi esitetään momentin 24.30.89 Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö määrärahoihin merkittävää tasokorotusta.

Määräraha kohdistetaan rahoituskohteisiin, joiden tavoitteet ovat linjassa hallituksen kehityspoliittisessa investointisuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden kanssa. Nämä liittyvät erityisesti ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen edistämiseen kehitysmaissa (vähintään 75 prosenttia ohjataan ilmastorahoitukseen) ja Afrikan köyhien maiden yhteiskunnallisen kehityksen vahvistamiseen (vähintään 60 prosenttia ohjataan rahoituskohteisiin, jotka kohdistuvat Afrikkaan). Lisäksi 85 % rahoituksesta tulee sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita.

Nykyisen hallituskauden aikana Suomen kansainvälinen ilmastorahoitus lähes kaksinkertaistuu (93% kasvu) edelliseen hallituskauteen verrattuna. Suomen kansainvälisen ilmastorahoituksen merkittävä kasvu saavutetaan kuitenkin pitkälti finanssisijoitusmäärärahan ja Finnfundin sijoitusten avulla, joiden arvioidaan olevan 90 milj. euroa vuosina 2023 - 2026 (yhteensä ilmastorahoitus vuonna 2023 on noin 190 milj. euroa ja tästä eteenpäin noin 200 milj. euroa vuoteen 2026 saakka). Laina- ja investointimuotoisen kehitysyhteistyön kasvattaminen esityksen mukaisesti tarkoittaisi noin 100 milj. euron kasvua ilmastorahoitukseen vuosille 2023 - 2026.

Kyseiset rahoituserät eivät ole välttämättä raportoitavissa täysimääräisesti kehitysyhteistyönä, joten tarvittavan määrärahan tulee olla tätä suurempi, tämän hetkiselä arviolla noin 1,4-kertainen. Ulkoministeriö tulee tarkentamaan määrärahaesitystään vuosittaisten talousarvioesitysten yhteydessä.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 määrärahoja arvioidaan siirtyvän noin 60 milj. euroa. Siirtyvä erä on sitomatonta määrärahaa.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 237 202 000 euroa vuonna 2023, 254 804 000 euroa vuonna 2024, 262 598 000 euroa vuonna 2025 ja 266 858 000 euroa vuonna 2026.

Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

24.90.23 Etyj-puheenjohtajuus (smr 2 v)

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (Etyj) on alueellinen turvallisuusjärjestö, johon kuuluu 57 osallistujavaltiota. Etyj toimii osallistujavaltioiden välisen poliittisen keskustelun foorumina, jonka tarkoituksena on lisätä valtioiden välistä luottamusta ja yhteistyötä. Etyjin toiminnassa laaja-alainen turvallisuus jakautuu kolmeen ulottuvuuteen: poliittis-sotilaallinen, talous ja ympäristö sekä inhimillinen turvallisuus. Päätöksenteko Etyjissä tapahtuu konsensuksella.

Etyjin toiminnan perustana on edelleen Helsingin Etyj-kokouksen päätösasiakirja ja periaatteet vuodelta 1975. Etyjin puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain ja puheenjohtajana toimii puheenjohtajamaan ulkoministeri. Etyjin puheenjohtajamaalla on kokonaisvastuu Etyjin toiminnasta. Etyjin pääsihteeri toimii puheenjohtajan edustajana ja avustajana ja johtaa Etyj-sihteeristöä. Suomi oli edellisen kerran Etyjin puheenjohtajamaa vuonna 2008. Etyj-puheenjohtajuuskaudessa ei ole rotaatiota, vaan puheenjohtajuutta haetaan erikseen. Päätökset tehdään Etyjin 57 osallistujavaltion konsensuksella kerran vuodessa järjestettävissä ministerikokouksissa. Puheenjohtajuuteen liittyvä troikkakausi kestää Etyjissä yhteensä kolme vuotta, myös puheenjohtajuutta edeltävän ja seuraavan vuoden. Suomi on valittu marraskuussa 2021 Etyjin puheenjohtajaksi vuonna 2025.

Puheenjohtajuuskauden menojen kattamiseksi esitetään vuoden 2008 puheenjohtajuuden tavoin perustettavaksi momentti 24.90.23 Etyj-puheenjohtajuus, jolle keskitetään puheenjohtajuudesta aiheutuvat menot, pl. vakinaisen henkilöstön henkilöstömenot. Jälkimmäisiä ei voida talousarviosäädösten johdosta maksaa perustettavalta momentilta.

Puheenjohtajuuden hoitamiseksi perustetaan ulkoministeriöön erillinen puheenjohtajuussihteeristö sekä vahvistetaan Suomen suurlähetystöä Wienissä. Lisähenkilöstön tarve on yhteensä 26, josta määräaikaista henkilöstöä yhteensä 16, ml. muiden hallinnonalojen erityisasiantuntijat.

Puheenjohtajuuteen ja troikkakauteen valmistautumiseksi Suomen Etyj-puheenjohtajuussihteeristön tulee aloittaa jo vuonna 2023 ja myös Wienin suurlähetystön vahvistaminen pitää aloittaa syksyllä 2023. Sekä sihteeristön että suurlähetystön resursseja vahvistetaan vielä vuonna 2024 siten, että täysi vahvuus saavutetaan syksyllä 2024. Resurssointi puretaan vuoden 2026 aikana. Lisähenkilöstön palkkauksiin tarvittava määräraha

on yhteensä 12 485 000 euroa.

Puheenjohtajuudesta aiheutuvien muiden menojen arvioinnissa on käytetty pohjana Ruotsilta saatuja tietoja Ruotsin vuoden 2021 puheenjohtajuuden ja sen troikkakauden menoista. Tämän hetkisen arvion mukaan matkojen, puheenjohtajan järjestettäväksi tulevien tilaisuuksien, ml. ministerikokous, ja muiden vastaavien puheenjohtajuudesta aiheutuvien menojen kustannusarvio on yhteensä 9,0 milj. euroa. Suurin kustannuserä on vuonna 2025 järjestettävä ministerikokous, jonka arvioidaan maksavan 6,5 milj. euroa.

Puheenjohtajuuskauden kustannusarvio, yhteensä 21 485 000 euroa, ei sisällä mahdollisen Etyj-huippukokouksen menoja eikä Tasavallan presidentin Helsingin henki -aloitteen menoja.

Edellisen perusteella vuosille 2023 - 2026 esitetään Suomen Etyj-puheenjohtajuuden hoitamiseksi seuraavia määrärahoja:

24.90.23	2023	2024	2025	2026
Ma. henkilöstön palkkaus- ja muut menot	1 369 000	2 240 000	2 281 000	1 538 000
Muut Etyj-puheenjohtajuudesta aiheutuvat menot	200 000	600 000	7 800 000	400 000
Peruslaskelma yhteensä	1 569 000	2 840 000	10 081 000	1 938 000

Määrärahaa saa käyttää Suomen vuoden 2025 Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön, Etyj, puheenjohtajuudesta ja vuosien 2024 ja 2026 troikkajäsenyydestä aiheutuvien menojen, ml. määräaikaisen henkilöstön palkkausten, maksamiseen.

Vakinaisen henkilöstön henkilöstömenot, yhteensä 5 057 000 euroa, on esitetty momentin 24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot kehittämisselityksensä.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 1 569 000 euroa vuonna 2023, 2 840 000 euroa vuonna 2024, 10 081 000 euroa vuonna 2025 ja 1 938 000 euroa vuonna 2026.

24.90.50 Eräät valtionavut (k)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.90.50	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	1 641 000	1 641 000	1 641 000	1 641 000
Peruslaskelma yhteensä	1 641 000	1 641 000	1 641 000	1 641 000

Momentin määrärahaa käytetään valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille. Valtionavustuksista järjestetään erilliset hakukierrokset.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

24.90.51 Hädänalaisten avustaminen (a)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.90.51	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäätös	45 000	45 000	45 000	45 000
Peruslaskelma yhteensä	45 000	45 000	45 000	45 000

Momentin määrärahaa käytetään konsulipalvelulain (498/1999, muut. 204/2000, muut. 421/2014, muut. 970/2014, muut. 896/2015, muut. 204/2018, muut. 174/2019) mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (smr 2 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.90.66	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäätös	95 575 000	98 999 000	100 646 000	100 646 000
Tuki YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimistolle (TA2022)	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Maksuosuus Pohjoismaiselle ministerineuvostolle	-767 000	-767 000	-767 000	-767 000
Maksuosuus YK:n talousarvioon	1 239 000	1 239 000	1 239 000	1 239 000
Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille	3 355 000	3 355 000	3 355 000	3 355 000
OECD:n jäsenmaksu	-394 000	-133 000	-107 000	178 000
Maksuosuus Kansainväliselle rikostuomioistuimelle (ICC)	55 000	55 000	55 000	55 000
Maksuosuus Euroopan rauhanrahastoon				1 408 000
Muutokset muissa jäsenmaksuissa ja rahoitusosuuksissa	1 295 000	96 000	95 000	93 000
Valuuttakurssitappiot	1 655 000	1 655 000	1 655 000	1 655 000
Peruslaskelma yhteensä	104 113 000	106 599 000	108 271 000	109 962 000

Peruslaskelma perustuu kehusehdotuksen laadinnan yhteydessä tarkistettuihin arvioihin Suomen maksuosuuksiin kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista ja rahoitusosuuksista. Yllä olevassa taulukossa esitetään nämä muutokset vuositasolla verrattuna valtioneuvoston kehyspäätökseen. Merkittävimmät muutokset kohdentuvat maksuosuuksiin YK:lle; Suomen maksuosuuden YK:n talousarviosta arvioidaan kehyskaudella nousevan edellisen

kehyspäättökseen 12 milj. dollarista 13,6 milj. dollariin ja maksuosuuden YK:n rauhanturvajoukoille 25 milj. dollarista 28,8 milj. dollariin.

Valuuttakurssitappiot

Kurssimuutokset vaikuttavat huomattavasti momentin määrärahatarpeeseen, sillä maksujen kokonaissummasta noin 50 % on US-dollaripohjaisia. Verrattuna edelliseen kehyspäättökseen lisäävät kurssivaihtelut momentin määrärahatarvetta noin 1 655 000 eurolla.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 arvioidaan siirtyvän noin 16,8 milj. euroa vuoden 2021 määrärahoista.

Edellä esitetyn perusteella ministeriön kehusehdotus on 104 113 000 euroa vuonna 2023, 106 599 000 euroa vuonna 2024, 108 271 000 euroa vuonna 2025 ja 109 962 000 euroa vuonna 2026.

24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (smr 3 v)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.90.68	2023	2024	2025	2026
VN kehyspäättös	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Peruslaskelma yhteensä	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000

Momentin määrärahaa käytetään Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisiin hankkeisiin sekä pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa ja hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa tukeviin hankkeisiin.

Arktisen alueen merkitys on kasvanut ilmastonmuutoksen, lisääntyvien taloudellisten aktiviteettien, liikenneyhteyksien avautumisen sekä alueen geopoliittisen merkityksen lisääntymisen seurauksena. Itämeren alueella turvallisuuspoliittinen vakaus ja kestävä kehitys edellyttävät vahvistuvaa yhteistyötä Pohjoismaiden, Venäjän ja Baltian maiden kanssa. Alueellinen yhteistyö vaikuttaa edistävästi niin Suomen ja lähialueiden turvallisuuteen ja hyvinvointiin, ympäristön tilaan, ilmastolle haitallisten päästöjen vähentämiseen, ihmisten terveyteen kuin taloudellisiin toimintamahdollisuuksiin. Keskeisiä yhteistyömekanismeja ovat pohjoiset alueneuvostot (Arktinen neuvosto, Barentsin euroarktinen neuvosto ja Itämeren valtioiden neuvosto) sekä pohjoisen ulottuvuuden kumppanuudet.

Rahoituksella tuetaan myös Suomen puheenjohtajuuksia ja niihin valmistautumista alueneuvostoissa ja sektorikohtaisia puheenjohtajuuksia alueellisen yhteistyön eri foorumeilla. Kehyskaudelle ajoittuu Suomen kaksivuotinen puheenjohtajuus Barentsin euroarktisessa neuvostossa loppuvuodesta 2021 loppuvuoteen 2023 sekä Suomen yksivuotinen puheenjohtajuus Itämeren valtioiden neuvostossa 1.7.2024-30.6.2025. Määrärahasta rahoitettavilla hankkeilla on merkittävä rooli puheenjohtajuuksille asetettavien tavoitteiden toteuttamisessa ja Suomen prioriteettiteemojen edistämässä.

Momentin määrärahaa esitetään käytettäväksi vuosina 2023 - 2026 enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkausmenojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 määrärahaa arvioidaan siirtyvän ulkoministeriön kirjanpidossa 1,5 milj. euroa.

24.90.87 Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (smr 3 v)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.90.87	2023	2024	2025	2026
VN kehyspääätös	300 000			
Peruslaskelma yhteensä	300 000	0	0	0

Määrärahaa saa käyttää Instex S.A.S:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen.

Suomi on vuonna 2020 liittynyt Iranin kaupan rahoitusinstrumenttiin merkitsemällä noin 2 % ranskalaisen osakeyhtiön Instex S.A.S.:n osakekannasta. INSTEX:in tarkoituksena on hoitaa Iranin ja Euroopan väliseen kauppaan liittyvä rahaliikenne niin, että eurooppalaisten hyödykkeiden viejät Iraniin saavat maksunsa eurooppalaisilta iranilaishyödykkeiden tuojilta ja päinvastoin. INSTEX toimii vain Yhdysvaltojen pakotteiden ulkopuolisilla kauppasektoreilla.

Suomi on sitoutunut lisäpääomittamaan Instex S.A.S.:ia vuosina 2022 - 2023.

Siirtyvät erät

Vuodelle 2022 arvioidaan siirtyvän 300 000 euroa vuoden 2021 määrärahoista.

24.90.95 Kurssivaihtelut (a)

Momentin peruslaskelmataso on vuosina 2023 - 2026:

24.90.95	2023	2024	2025	2026
VN kehyspääätös	500 000	500 000	500 000	500 000
Peruslaskelma yhteensä	500 000	500 000	500 000	500 000

Momentin määrärahaa käytetään valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen ja muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.